

Jan Kadubec: Šířitelé dezinformací a ochraňovači pravdy

- CZ24 News | 27. června 2020

Citace z Wikipedie: *Dezinformace je lživá, klamná, falešná informace, která má za cíl ovlivnit úsudek a názor jedince, více osob či celé společnosti, tak aby vyvolala zdání důvěryhodnosti a pravdivosti. Je v antagonistickém postavení k pravdivé zprávě.*

Celý svět usilovně bojuje s dezinformacemi. Neúspěšně! Dezinformace a informace nelze totiž od sebe nějak snadno vzájemně rozlišit. Velmistrem ve vysílání dezinformací je hmyz, viz třeba mimikry. V přírodním světě jsou dezinformace naprosto normálním jevem, však se podívejme, jaký je hmyz velmi úspěšný živočišný druh – obsadil celou zeměkouli ještě mnohem dříve než my lidé. No a v lidském světě zajisté dezinformace také mají silnou společenskou roli, přece od přírodního světa se jaksí nemůžeme oddělit, patříme tam také.

No a v politice jsou dezinformace základní složkou jednání. Mistr Sun, Machiavelli a příručky pro diplomaty názorně ukazují, jak lze k vlastnímu (či i státnímu) prospěchu beztrestně využívat dezinformace. Tyto návody se ovšem ne každý zvládne naučit. Výhodu mají herci, ti to mají přímo v náplni práce.

Také všechny církve a všechny společnosti odvolávající se na neviditelného božského tvůrce ani nijak nezakrývají, že jsou založeny na dezinformacích. No a co, fungují přesto po mnoho století docela normálně, no ne? U věřících platí, že dezinformace jsou skutečná fakta sice lidskému rozumu nepochopitelná, ale v mystice, nadpřirozenu a víře jsou to absolutně nezpochybnitelná fakta, o nichž se přece ani nediskutuje. Viz např. Neposkrvněné Početí, Zmrtvýchvstání, Jehošuoovo vystoupení do nebe před zraky apoštolů, Nanebevzetí Panny Marie, Henocha a svatého Pavla... To jsou reálné pilíře křesťanství, o nichž nelze pochybovat. Hezký, co?

Navíc přece v době postfaktické na faktech nezáleží, fakta nejsou důležitá, fakta jsou dokonce škodlivá, a zveřejnit některá fakta by způsobilo třeba nepokoje. Pravdu má ředitel televize s tím, že nelze přece zveřejnit výši mzdy zaměstnanců. Nezveřejňovat mzdy a výdaje na to či ono je ovšem normální u soukromých podnikatelů, u státních zaměstnanců nikoliv. Je proto nutno vše zprivatizovat a problém je vyřešen, nic se nemusí zveřejňovat.

Občas si jen tak z hecu kliknu na diskuze pod přečteným článkem na různých webech a žasnu nad idiocií většiny diskuzních příspěvků. Jsou tam někdy i tisíce diskuzních příspěvků k jedinému krátkému článku. To je přece pouhé zaplevelování webů blbostmi, urážkami a vulgaritami.

Ale mám na to řešení opsané od císaře Diokleciána, který vládl v letech 284 až 305 největší říši tehdejšího světa. Vydal totiž edikt (nařízení), že žádný úřad v říši se nesmí zabývat jakýmkoli anonymními (nejenom udavačskými) dopisy či listy. Jakýkoliv nepodepsaný přípis musí úředník automaticky hodit do odpadkového koše nebo spálit. V době internetu máme neskutečnou výhodu oproti Diokleciánovi. Dnes už totiž nic anonymního nemůže existovat, vše je konkrétně podchyceno. Není potřebné to házet do koše či spalovat. Každý je odpovědný za každíčku větičku, kterou napíše přes internet. Zajisté je na to i trestní odpovědnost. Na OM se nějak moc rozmohlo chlubení odkazem na to, co kdo právě přečetl. Já osobně bych to mazal.

Takže u každého hulvátského, sprostého, idiotského... diskusního příspěvku lze zjistit (dohledat) konkrétního autora. Tak si představme, že pod každým tzv. anonymním příspěvkem bude uvedeno plné jméno, bydliště a číslo domu, lze přidat i fotografii obličeje a tituly. Zajisté by nebylo nutné to uvádět, stačilo by sdělení: *klikni zde, zobrazí se podrobné údaje o autorovi*. Je to velice snadný a jednoduchý prográmek, který policie a tajné služby (a nejen ony) běžně používají, a takový prográmek by si mohl nainstalovat jakýkoliv web. Myslím si, že by toto pěkně vyčistilo počty diskusních příspěvků. Žádný anonymní imbecil by neměl šanci zůstat anonymem.

No a na vědomé lži a pomluvy máme přece prokuraturu a soudy, a tam by přece jen měli vědět, co je za hranou a co je trestné. Trestat? Většinou by bohatě dostačovalo zveřejnit jméno, ať všichni vědí, jaký že je to idiot. A to snad stačí, no ne?

Ověřovači faktů, ochránci pravdy a šířitelé Pravdy

Problém pravdy a ne-pravdy vyřešil už před dvěma stoletími Karel Marx slovy, že *pravda je třídní záležitostí*. Co je pravdou pro šlechtice, není pravdou pro nevolníka a naopak. Z toho třeba vyplývá, že z hlediska katolické církve neměl Hus pravdu a byl to tedy heretik zasluhující upálení na hranici. Ovšem z hlediska husitů měl Hus pravdu a mýlil se neomylný papež a jeho kardinálové. Z hlediska katolické ortodoxie Hus vypouštěl veřejně dezinformace, tedy lhal a byl kacír, bludař, heretik a odpadlík z církve. Z hlediska církve reformační tomu bylo naopak. Co je pravdou pro jedny, není pravdou pro druhé.

Marx tvrdil, že pravda třídy vykořisťovatelů není pravdou pro třídu vykořisťovaných. Z hlediska otrokářů je pravda to a to, z hlediska otroků je zase pravdou opak. Takže můžeme zajisté v době Marxově tvrdit, že továrník má ze své společenské pozice pravdu a proletář má ze své společenské pozice také pravdu. Jsou tedy pravdy dvě, obě rovnocenné. Která pravda v praxi, v realitě zvítězí, záleží na tom, která třída má pod palcem tvorbu zákonů, soudy, policii a armádu. Lenin sice neměl pravdu z hlediska třídy vykořisťovatelů, ale měl pravdu z hlediska třídy vykořisťovaných a mohl snad poprvé v historii svou pravdu prosadit na dlouhých sedmdesát let.

U nás v roce 48 Gottwald mohl prosadit pravdu proletářů, protože ve volbách získal právo na tvorbu zákonů a měl k tomu k dispozici policii a armádu. Po převratu roku 89 jsou ti bývalí ublížení statkáři, šlechtici, továrníci, rentiéři, majitelé činžáků... u moci v senátu, v parlamentu a v důležitých úřadech, vrátili si svou pravdu pomocí volebních výsledků. Tudíž mají zase pravdu a pracující zase nemají pravdu. Pracující holt musí počkat, až ve volbách zase zvítězí oni, teprve potom mají šanci prosadit něco ze své pravdy. Před rokem 48 měla pravdu v držení buržoazie a šlechta, dezinformace šířila dělnická třída. Po roce 48 se role vyměnily a po roce 89 se vše vrátilo do starých osvědčených kolejí, buržoazie a šlechta zase získala pravdu. Dnes to ovšem vypadá, že o ni zase přijdou. Je to takový běžný historický kolotoč.

Jenomže takto jednoduché a jasné to bylo v minulosti, v době Karla Marxe, Lenina a Gottwalda. Dnes je to krásně zašmodrchané. Základem je zmatení pojmů, vše je rozmlžené, nejasné, jeden pojem znamená pro každého něco jiného, takže v podstatě nikdo neví, co se tím myslí a o co doopravdy jde.

Aby se na Marxe úplně zapomnělo, či alespoň se z něj udělala negativní postava historie, tož se vymyslel také pojem neomarxismus, neokomunismus apod. Tak třeba polský prezident Duda prohlásil, že hnutí za práva leseb, gayů, bisexuálů a transgenderových osob (LGBT) představuje možná větší nebezpečí než komunistická ideologie, prý LGBT je ideologie nebolševismu. No vida. Co by na to asi řekl Lenin?

Prý muži vykořisťují ženy, ženy zase finančně zneužívají muže, zrušme proto pohlaví a problém je vyřešen. Čeští překladatelé Biblí svaté vytvořili slovo mužena. Dle mne docela výstižné pojmenování, nač jakýchsi šedesát druhů pohlaví, stačí používat onen pojem. (To když Bůh modeloval z hlíny člověka, tož ten první model byl z jedné strany muž a z druhé strany žena, tedy jasně nepodařený výtvar – mužena. Jak by se například mohli milovat, když byli zády k sobě, že? Bůh si ovšem vždy ví rady a tak bleskem rozdělil ten původní odpudivý nefunkční model na poloviny. A tak až dodneška hledá jedna polovina tu druhou polovinu a teprve až se vzájemně najdou, vytvoří dokonalý původní celek.)

Marxův postřeh, že pravda je záležitost třídní a že jsou pouze dvě třídy – vykořisťovatelé a vykořisťovaní, je dnes přespříliš zastaralý. Dnes už přece žádné třídy nejsou (Klaus tvrdil, že existují pouze zájmové skupiny), a Marx s Leninem patří do pravěku, do historie, dnešku nemají co říci. Přece dnes už nikdo není vykořisťován, nikdo už není okrádán, máme přece právní stát a demokracii. No a jak zrušit Marxe? Zrušíme společenské třídy, už nejsou žádní vykořisťovatelé a ani žádní vykořisťovaní, už nejsou žádní otrokáři ani otroci, všichni si jsme rovni. Neexistují nějakí továrníci a proletáři, místo továrníků jsou přece akcionáři, a akcie si může koupit kdokoli, i bezdomovec, neexistuje už nějaká dvojí pravda, jedna pro bohaté a druhá pravda pro ne-bohaté. Pravda je pouze jedna a vše se musí zprivatizovat, jak tvrdí Šichtařová. Potom by ti privatizátoři fakt měli pouze jednu jedinou pravdu. Šichtařová má pravdu.

I v době Marxe se třeba řemeslníci a obchodníci přikláněli či vyznávali spíše pravdu šlechty než pravdu nevolníků, od šlechty kynul solidní zisk, od nevolníků zisk nepatrný, no a v době průmyslu tzv. střední třída také s určitostí nevyznávala pravdu proletářů.

O pořádné zmatení pojmů se zasloužili také doktoři teologie a filosofie rozlišením pravdy na pravdu obyčejnou, banální, všední, o kterou nemá smysl se vůbec zajímat, a na pravdu s velkým P, tedy na Pravdu která je božskou nadpřirozenou záležitostí. Taková Pravda ovšem nemá nic společného s lidmi. Univerzitní knihovny jsou plny tlustých svazků pojednávající o takové Pravdě. Samou láskou k moudrosti jsou popsány tisíce a tisíce stránek absolutními blbinami.

Mezi velké mlžitele a znejasňovače patří zajisté politikové. Mám skutečně problémy s tím, kam kterého politika mám zařadit – k levici, pravici, fašismu, nacismu, komunismu, socialismu, bolševismu, liberalismu...? Jistotu mám akorát u zařazení sluníčkářů a pravdoláskářů, neboť oni už pravdu našli a srdnatě ji hlásají. O nich ale platí výrok Voltaira: *Chovej v úctě ty, kdo hledají pravdu, ale dávej si velký pozor na ty, co ji našli.*

Přál bych si, aby pravdu měl každý, neboť *Pravda osvobozuje*. (Německy v překladači Google Die Wahrheit befreit.) Šéf Volkswagenu několikrát ke svým zaměstnancům pronesl *'Ebit macht frei'*, neboli v překladu, výdělký tě osvobodí. Ještě nedávno ale platilo *'Arbeit macht frei'*. Práce osvobozuje.

Pokud má každý člověk svou pravdu, tož je potom na světě více než sedm miliard pravd, což je přímo neskutečné množství pravd, jsme přímo zahlceni pravdami. Jediné řešení je najít Nadpravdu, která by všechny ty pravdy zahrnovala v jedno. Že by řešením přece jenom byl ten starý dobrý Marx?

Jan Kadubec